

4 року.
E MORE

ЧЕРВОНЕ

ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬКОМУ КП(б)У
ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

(6415)

Вівторок, 4 липня 1944 року

Ціна 20 коп.

НАКАЗ

ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО
Генералові армії ЧЕРНЯХОВСЬКОМУ

3-го Білоруського фронту, роз-
успішний наступ, форсували ріку
на фронті 110 кілометрів і сьо-
1 липня, штурмом оволоділи містом
вузлом комунікацій Борисов —
важливим пунктом оборони німців,
прорвавши підступи до Мінська.
Важливі при форсуванні Березини і за-
владаючи Борисовом визначилися війська
полковника Галицького, генерал-
майора Глаголева, генерал-лейтенанта
Заводовського, генерал-майора
Ковалевського, генерал-лейтенанта
Ковалевського, генерал-майора
Маслоуєва, генерал-майора Чернова, генерал-майора
Маслоуєва, генерал-майора Стрижанка,
генерал-майора Гладішева, генерал-майора
Гладішева, генерал-майора Алексєєнка, пол-
ковника Волкова, полковника Толстикового,
полковника Ковалевського, полковника По-
дольського, полковника Ковтунова, полковника
Донацького, полковника Донацького; зазнавши
генерал-лейтенанта Осілковського;
генерал-майора артилерії Сь-
генерал-лейтенанта артилерії Салічко,
генерал-майора артилерії Газонова, пол-
ковника Паськова, полковника Глушкова,
полковника Мітюрова, полковника Дем'я-
ного, полковника Камісова, полков-
ника Томіліна, полковника Ботвініна,
полковника Мій, полковника Федотова,
полковника Хаєва, полковника Бажутова,
полковника Черкасова, підполковника
Мірюкова, підполковника Сотського, підпол-
ковника Виборова, підполковника Озіна,
підполковника Моїсєєнка, підполковника

Уварова; танкісти маршала бронетанкових
військ Ротмістрова, генерал-лейтенанта
танкових військ Пбухова, генерал-майора
танкових військ Вовчанка, генерал-майора
танкових військ Фаміних, генерал-майора
танкових військ Асланова, полковника Кре-
мера; льотчики генерал-лейтенанта авіації
Белєцкого, генерал-лейтенанта авіації
Ушакова, генерал-майора авіації Андрєєва,
полковника Пругова; сапери генерал-
майора інженерних військ Заєрева, пол-
ковника Хмирова, полковника Шело, пол-
ковника Проньчича, підполковника Чижя,
майора Танхіловича, майора Самініна,
майора Малахова, майора Семеновова і
зав'язали полковника Давиденка.

В ознаменування здобутої перемоги
в'єднання і частини, які найбільш відзна-
чилися в боях при форсуванні Березини і
за оволодіння Борисовом, представити до
присвоєння найменування «Борисовських»
і до нагородження орденами.

Сьогодні, 4 липня, о 23 годині столиця
нашої Батьківщини Москва від імені
Батьківщини салютує доблесним військам
3-го Білоруського фронту, які форсували
Березину і оволоділи Борисовом, — двадцять-
ма артилерійськими залпами з двохсот двад-
цяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії оголошую подяку
керівникам Вагн військам, які брали участь
в боях при форсуванні Березини і за визво-
лення Борисова.

Вічна слава героям, які подягли в боях за
свободу і незалежність нашої Батьківщини!
Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу **Й. СТАЛІН.**

4 липня 1944 року.

НАКАЗ

ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО
Генералові армії ЧЕРНЯХОВСЬКОМУ

Маршалові Радянського Союзу **РОНОССОВСЬКОМУ**

3-го Білоруського фронту, в
навальний наступ танкових
військ і шкоти на північний захід від
Мінська, оволоділи обласним центром Бі-
лоруської області містом Вілейка і важливим заліз-
ничим вузлом станцією і містом Красное. Тим
наші війська перервали шляхи
комунікацій німців з Мінська до Вільно
і Лідзи.
Одночасно на південний захід від Мін-
ська війська 1-го Білоруського фронту
успішним ударом відняли танковий «ед-
в'язний» міст і лінії комунікацій Столбци, Горо-
дея і Несвіж, відірвавши тим самим шлях
комунікацій німців з Мінська на Брест
і Лунінець.
В цьому наважному маневрі і боях за
Вілейка, Красное, Столбци, Го-
родея і Несвіж відзначилися танкісти
генерал-лейтенанта танкових військ Обу-
хова, генерал-майора танкових військ
Асланова, полковника Радіонова, пол-
ковника Кремера, підполковника Соколо-
ва, майора Турчина; кавалерійські в'єд-
нання кубанських козаків генерал-лейте-
нант Плієва, генерал-майора Тута-
рнова, генерал-майора Головського, пол-
ковника Попрікаєло; війська гене-
рал-лейтенанта Крилова, генерал-лей-
тенанта Мучинського, генерал-полков-

ника Батова, генерал-полковника Га-
лицького, генерал-майора Перхорови-
ча, генерал-майора Шваєва; артилеристи
підполковника Нарходжаєва, підполковни-
ка Вахромєєва, майора Солонінікова,
майора Підпригора, капітана Яковле-
ва, капітана Ібрагімова і льотчики ге-
нерал-полковника авіації Хрюкіна, гене-
рал-полковника авіації Руденка.

В ознаменування здобутої перемоги
в'єднання і частини, які найбільш відзна-
чилися в боях за оволодіння містами Вілей-
ка, Красное, Столбци, Городея і
Несвіж, представити до нагородження
орденами.

Сьогодні, 2 липня, о 23 годині столиця
нашої Батьківщини Москва від імені
Батьківщини салютує доблесним військам
3-го Білоруського і 1-го Білоруського
фронту, які оволоділи містами Вілейка,
Красное, Столбци, Городея і Несвіж, —
двадцятьма артилерійськими залпами з
двохсот двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії оголошую подяку
керівникам Вагн військам, які брали
участь в боях за оволодіння містами Вілейка,
Красное, Столбци, Городея і Несвіж.

Вічна слава героям, які подягли в
боях за свободу і незалежність нашої
Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу **Й. СТАЛІН.**

2 липня 1944 року.

Вчора війська 3-го Білоруського
фронту при підтримці військ 1-го Бі-
лоруського фронту штурмом оволоді-
ли столицею Білоруської РСР містом
МІНСЬК.

Слава доблесній Червоній Армії —
визволительниці!

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 1 липня

Протягом 1 липня між Онезьким і Ладозьким озе-
рами наші війська продовжували вести наступальні бої, в
ході яких оволоділи районним центром Барело Фівської РСР
Пряжа, а також з боями зайняли більше 30 населених
пунктів, в тому числі Маньга, Паніло, Великі Гори,
Кавгозеро, Ковайно, Мансіла, Пограничний Кондуш.

На Полоцькому напрямі наші війська з боями про-
сувалися вперед і зайняли більше 150 населених пунктів,
в тому числі великі населені пункти Казімірово, Євнина,
Тросниця (6 кілометрів на схід від Полоцька), Семен-
єв, Раюмса, Полюдовичі, Германовичі, Лужки,
Пшевуз.

Війська 3-го Білоруського фронту, розвиваючи
успішний наступ, форсували ріку Березина на фронті 110
кілометрів і 1 липня штурмом оволоділа великим вузлом
комунікацій містом Борисов, а також з боями зайняли
більше 150 інших населених пунктів, в тому числі важли-
ві центри Мінської області місто Бегомль, місто Плеше-
нічи і великі населені пункти Бересєвка, Буд'ловка,
Грусовичі, Линки, Зембін, Червона Рудня, Струпєнь,
Верески, Новоселки, Чернявка.

На захід від міста Могилів війська 2-го Білорусь-
кого фронту, продовжуючи наступ, з боями зайняли біль-
ше 50 населених пунктів і серед них великі населені пунк-
ти Ніколаєвка, Шепелевичі, Лесковичі, Журовка, Ва-
силевщина, Погост, Лешниця. Наші війська вийшли до
переправ через ріку Березина біля міста Березино.

На північний захід і захід від міста Бобруйськ
війська 1-го Білоруського фронту, розвиваючи успішний
наступ, оволоділи районним центром Мінської області
містом Копиль, містом Красна Слобода, Греск, а та-
кож з боями зайняли більше 150 інших населених пунктів,
в тому числі великі населені пункти Негоничі, Нова
Нива, Великоїлля, Нові і Старі Ляди, Очижа, Грод-
зинка, Шишці, Машіци, Чижовка і залізничною
станцією Гродзинка.

За 30 червня війська 1-го Білоруського фронту
взяли в полон 12 тисяч німецьких солдатів і офіцерів. В
числі полонених командир 6-ої піхотної дивізії генерал-лей-
тенант Гейне і командувач міста Бобруйська генерал-майор
Гаман. Також в полон, владність полонених німецьких сол-
датів і офіцерів, знятих військами 1-го Білоруського
фронту, до кінця 30 червня збільшилась до 35.680 чоловік.

На інших ділянках фронту — без істотних змін.
За 30 червня наші війська на всіх фронтах підбили
і знищили 51 німецький танк. У повітряних боях і вогнем
сонітної артилерії збито 46 літаків противника.

* * *

Нальоти нашої авіації на залізничні вузли
Яглевичі, Барановичі, Лунінець, Молодечно,
Мінськ, Полоцьк

Наша авіація в ніч на 1 липня зробила масовані на-
льоти на залізничні вузли Яглевичі, Барановичі, Лунінець,
Молодечно, Мінськ, Полоцьк. В результаті бомбардування на
вузлах виникли численні пожежі і сталися сильні вибухи.
Горіли ешелони з військами і технікою, а також військові
склади противника.

Оперативне зведення за 2 липня

Протягом 2 липня між Онезьким і Ладозьким озе-
рами війська Карельського фронту, продовжуючи насту-
п оволоділи районним центром Карельської РСР Спаськ
Губа, а також зайняли населені пункти Кіндасово, Сасно
ва Ламба 1-а і 2-а, Кічелакта, Райсєльга, Райсєлька.

На захід і південний захід від міста Полоцьк наші вій-
ська з боями просуваються вперед і оволоділи районними
центрами Вілейської області містом Шарковщина, Плісса,
а також зайняли більше 250 інших населених пунктів, в
тому числі Погост Старий, Юндзілово, Камаровщина,
Ужаче, Забєло, Міхєли, Леппани, Нєсьцєрєвщина, Тумі-
ловичі, Замасточ'є і залізничні станції, Зябки, Подсєвільє,
Шарковщина.

На Мінському напрямі війська 3-го Білоруського
фронту, розвиваючи навальний наступ, оволоділи обласним
центром Білоруської РСР містом і великою залізничною стан-
цією Вілейка, районним центром Мінської області містом
Смолевичі, містом Красное, а також з боями зайняли більше
350 інших населених пунктів, серед яких великі населені
пункти Задор'я, Окєлово, Хотєвичі, Міхєлово, Юрова,

(Закінчення на 2-й сторінці)

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 2 липня

(Закінчення)

Жодіно, Слобода (20 кілометрів на північній схід від Мінська) і залізничні станції Жодіно, Смолевичі, Краснов. Таким чином наші війська перерізали залізницю Мінськ—Вільно.

На Барановичському напрямі війська 1-го Білоруського фронту, продовжуючи успішний наступ, оволоділи районними центрами Барановичської області містом і великою залізничною станцією Столбці, містом Городея, містом Несвіж, районними центрами Мінської області містом Червень, містом Старобін, а також в боях зайняли більше 300 інших населених пунктів, в тому числі великі населені пункти Ланічкі, Талька, Околиця, Сутілі, Бобовня, Жаулкі, Лашіно, Белавичі, Люговичі, Смолихі і залізничні станції Ланічкі, Уборок, Талька, Городея, Середняки. Наші війська перерізали залізницю Мінськ—Барановичі.

На інших ділянках фронту—без істотних змін.

За 1 липня наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 103 німецьких танки. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 35 літаків противника.

* * *

Між Олезьким і Ладозьким озерами противник, спираючись на проміжні рубежі на лісових шляхах і міжозерних дефіле, чинив упертий опір. Наші війська, широко використовуючи охвічний маневр, прориваються в тили ворога, знищують його живу силу і техніку. В дефіле між озерами Юст-Озеро та Верхне Н-ське частина розгромилася посиленій батальйон фінської піхоти. Ізмінені частини оволоділи важливим вузлом шосейних шляхів Стаська Губа. Захплено трофеї і полонених.

На захід і південний захід від міста Полоцьк наші війська продовжували успішний наступ. Частина Н-ського «дівачки» форсували річку Дісню і навальним ударом оволоділи залізничною станцією і містом Щарковщина. В ішому районі наші бійці оточили групу противника. Німецькі солдати і офіцери, загальною чисельністю 400 чоловік, склали зброю і без бою здалися в полон.

На Мінському напрямі війська 3-го Білоруського фронту, навально просувалися вперед, оволоділи обласним центром Білорусії містом Вілейка, залізничною станцією і містом Красное. Важлива залізнична магістраль Мінськ—Вільно перерізана нашими військами. Наші війська, які оволоділи вчора містом Борисов, приймають на південній захід, поблизу мінського шосе. Радянські танки і піхота, громадяни на своєму шляху війська противника, в боях просунулися вперед на 35 кілометрів і оволоділи залізничною станцією та містом Смолевичі. Противник, намагавшись затримати просування радянських частин, спільно Підвозить свіжі сили і видає в контратаку піхоту, підтриману танками та самохідними гарматами. В районі села Орхівка батальйон німецької піхоти, при підтримці 7 самохідних гарнат, перейшов у контратаку. Радянські бійці навальним ударом розгнали ворожий батальйон і знищили 4 самохідних гармати. Підрозділи Н-ської частини в цьому бою взяли в полон понад 500 гітлерівців, захопили багато трофеїв.

Війська 1-го Білоруського фронту розвивали успішний наступ. Наші танкові, кавале-

рійські і піхотні частини просувалися вперед до 40 кілометрів, оволоділи містом Столбці і тим самим перерізали важливу залізничну магістраль Мінськ—Барановичі. Знищено 2.700 гітлерівців. Захплено 14 танків, 5 самохідних гарнат, 55 кулемотів і 30 автомашин. Взято в полон понад 1.500 німецьких солдатів і офіцерів. Ізмінені частини, зробивши марш по лісах і болотах, несподівано для ворога вийшли в місто Несвіж і розгромили великий німецький гарнізон. В ході боїв знищено полк ворожої піхоти і взято багато полонених. На північній захід від Осиповичі противник, підтягнувши свіжі танкові частини, розпочав контратаку. Радянські танкісти в запеклому бою знищили 31 німецький танк і примусили гітлерівців відступити. Захплено 12 сираних німецьких танків.

Торпедні батареї Червонопрапорного Балтійського флоту атакували і потопили німецький сторожовий корабель. Лейтенант Тарасов і штурман Кашлев торпедували і потопили транспорт противника тоннажем в 3.500 тонн.

Кілька литовських партизанських загонів за 15 днів активних бойових дій пустили під укіс 14 німецьких ешелонів з військами і озброєнням. Розбито 12 паровозів і 160 вагонів та платформ. Під уламками вагонів загинуло понад 600 німецьких солдатів і офіцерів. За цей же час партизани вивели в повітря 450 залізничних рельсів.

Командир 197 німецької піхотної дивізії полковник Прой, який вдавса в полон в районі Вітебська, розповів: «Наші війська не витримали націвних ударів росіян і стали відступати, не маючи ні те навазу. Росіяни переслідували нас, розчленовували наші полки і завдали їм тяжкої шкоди. Наше становище погіршувалося шквалити. Полки танули буквально перед очима. Солдати кидали гармати, транспортні засоби, бовприпаси, всеяне майно і навіть особисту зброю і як божовільні розбігалися. Зі мною залишилося 7 офіцерів і 100 солдатів. Я наказав всім скласти зброю і ми здалися в полон».

Про заходи по виконанню вказівок товариша Хрущова Микити Сергійовича щодо збирання хлібів і проведення біжучих сільськогосподарських робіт

Постанова виконкому Запорізької обласної Ради депутатів трудящих і бюро обкому КП(б)У

В результаті ознайомлення з ходом польових робіт і станом хлібів по нашій області, поряд з високою оцінкою трудового піднесення колгоспників і робітників радгоспів за МТС, з якими вони розпочали збирання, Микита Сергійович Хрущов устакановив ряд істотних недоліків в проведенні польових робіт:

а) не вважаючи на закінчення виконання плану збирання хлібів в цілому по області, колгоспи Кам'янського, Дніпрі, Гуляйпольського, Мелитопольського, Осипенківського і Фуйбишевського, а також деяких інших районів не впоралися цілком з цим завданням.

В ряді випадків збирання хлібів проводяться на недостатню глибину, а підняті пари в усіх районах в більшості колгоспів обробляються погано, заростають бур'янами, що при дальнішому догляді може привести до необхідності переорювання їх;

б) в багатьох колгоспах до цього часу не закінчено косіння сіна, а значна частина скошеного сіна лежить у валках не скошена і не засиртована;

в) збирання хліба, яке почалося виборочно в ряді районів області, показує, що темп розгортання збирання і організації людей в колгоспах та радгоспах для проведення масового збирання недостатній. При проведенні виборочного збирання вже мають місце такі серйозні недоліки, як нев'язання хліба в снопи слідом за косінням, а також затримка складання снопів у хрестці і копях. Косіння хлібів організовано похи в основному вручну—косачми. Недостатньо включені до роботи хлібозбиральні машини (жатки-самосядки, лобогрійки, комбайни);

г) в організації робіт на збиранні також припускаються серйозні недоліки: ділянки для кожної збиральної машини не виділяються (Василівський район), хлість в'язання снопів низька; серед колгоспників, що працюють на збиранні, масово-політична робота майже не проводиться (Василівський, Запорізький райони).

Для усунення означених недоліків, забезпечення в короткий строк розгортання і кращої організації проведення збирання на підставі вказівок Микити Сергійовича Хрущова, виконком обласної Ради депутатів трудящих і бюро обкому КП(б)У пропонують виконком районних Рад, райкомам КП(б)У, директорам МТС, головам колгоспів і директорам радгоспів:

1. В колгоспах і радгоспах, цього завдання в цілому по

області покласти на Мелітопольський район, встановити більш суворий контроль за якістю збирання з тим, щоб збирання проводилося на глибину не менше 20 сантиметрів. Перевірити в усіх колгоспах і радгоспах стан парів і вжити найрішучих заходів, які забезпечать тримання їх в чистоту від бур'янів стани. Обробити пари проводять як машинами на механічній і живій талі, так і шляхом прополвання їх від бур'янів вручну.

2. Особливу увагу приділити роботам по закінченню сінозбирання. З цією метою в дводенний строк перевірити по всіх господарствах всі скошені ділянки і поставити необхідну кількість людей з тим, щоб сіна в копцях і валяках було все сіно до початку масового збирання зернових культур.

Виконком райрад і райкомів КП(б)У керівників колгоспів і радгоспів, які не організували скуртування сіна, а результати цього примусово усування його, притягати до відповідальності.

3. Вразовуючи масове визрівання хлібів, замість виборочного—організувати масове збирання хліба, і, перш за все, в колгоспах та радгоспах південних районів області.

На збирання хліба негайно включити всі звичайні збиральні машини, косарів і, в міру визрівання хлібів, комбайни.

4. Вразовуючи, що збиральна робота вже почалася, і з метою більш високої якості проведення збирання хліба:

а) звільняти всіх колгоспників, тимчасово мобілізованих на шляхові роботи і на роботи в інші організації, крім посланих на постійну роботу в промислові підприємства;

б) мобілізувати і не пізніше 7 липня 1944 року надіслати для безпосередньої роботи по збиранню врожаю в колгоспи і радгоспи затвержену рішенням виконкому обласної Ради депутатів трудящих і бюро обкому КП(б)У від 6 червня 1944 року кількість працездатного населення з числа міського і сільського неколгоспного населення на строк проведення збирання.

Покласти персональну відповідальність за мобілізацію на збирання міського населення: по м. Запоріжжю—на тт. Астахова і Комарова, по м. Мелітополю—на тт. Філіповського і Романова, по м. Осипенку—на тт. Бовдаревка і Степанька.

Контроль за виконанням цього завдання в цілому по

області покласти на Мелітопольський район, встановити більш суворий контроль за якістю збирання з тим, щоб збирання проводилося на глибину не менше 20 сантиметрів.

5. З перших днів збирання робіт звернути серйозну увагу на правильну організацію праці і якості збирання. Для кожної збиральної машини виділяти окремі ділянки. При збиранні вручну збирати тільки на кожну машину косарів. Забезпечити хліб збирання снопів слідом за косінням, складати їх у хрестці і копях та сушити на грібанні полів.

Встановити, як правило, приймання і визначення області збирання кожної збиральної машини або ланкою косарів—бригадою рільничої бригади, в цілому по колгоспу—колективній бригаді і громадських секторів по якості, оформити приймання відповідними актами.

6. Для колгоспників, робітників радгоспів і мобілізованих з міст населення, що працюють на збиранні, забезпечити приготування їжі, води. Роботи на збиранні повинні проводитися від зорі до зорі.

Щоб запобігти непродуктивному витраччанню сил колгоспниками і робітниками на збиранні, в міру

на збирання хліба негайно включити всі звичайні збиральні машини, косарів і, в міру визрівання хлібів, комбайни.

4. Вразовуючи, що збиральна робота вже почалася, і з метою більш високої якості проведення збирання хліба:

а) звільняти всіх колгоспників, тимчасово мобілізованих на шляхові роботи і на роботи в інші організації, крім посланих на постійну роботу в промислові підприємства;

б) мобілізувати і не пізніше 7 липня 1944 року надіслати для безпосередньої роботи по збиранню врожаю в колгоспи і радгоспи затвержену рішенням виконкому обласної Ради депутатів трудящих і бюро обкому КП(б)У від 6 червня 1944 року кількість працездатного населення з числа міського і сільського неколгоспного населення на строк проведення збирання.

Покласти персональну відповідальність за мобілізацію на збирання міського населення: по м. Запоріжжю—на тт. Астахова і Комарова, по м. Мелітополю—на тт. Філіповського і Романова, по м. Осипенку—на тт. Бовдаревка і Степанька.

Голова виконкому обласної Ради депутатів трудящих В. ПОНОМАРЕНКО.

3 липня 1944 р.

Секретар обкому КП(б)У Ф. МАТЮШИН.

НЕФСТВ НАД
вважає
кадру
—лиш
марів,
будь
зі можа
велике
лице за
Катта і
сперед.
роботи
в механі
в часно
спазифі
Мстер-с
перш
кіля
косарів. Забезпечити хліб збирання снопів слідом за косінням, складати їх у хрестці і копях та сушити на грібанні полів.
Щоб запобігти непродуктивному витраччанню сил колгоспниками і робітниками на збиранні, в міру визрівання хлібів, комбайни.
4. Вразовуючи, що збиральна робота вже почалася, і з метою більш високої якості проведення збирання хліба:
а) звільняти всіх колгоспників, тимчасово мобілізованих на шляхові роботи і на роботи в інші організації, крім посланих на постійну роботу в промислові підприємства;

Міжнародний огляд

Навальний наступ Червоної Армії, майстерність в здійсненні операцій, що розгортаються одночасно на величезному фронті, викликають широкі відгуки в закордонній пресі. Военні оглядачі відзначають небувалий масштаб і розмах наступу, розпочатого радянським командуванням. За минулі п'ять днів світ був свідком одного з найбільших наступів в історії війни, при якому глибоко ешелоновані, потужні оборонні рубежі, збудовані німцями, були зм'яті російською артилерією, розчавлені танками і взяті чудово розкочованою піхотою, — лише американська газета „Нью-Йорк таймс“.

Вибір напрямку для удару Червоної Армії в районі Вітебська розцінено видатними военними оглядачами, як доказ великої впевненості радянського командування в своїй силі і в спроможності радянських військ зламати будь-які оборонні рубежі німців.

Дійсно, Вітебськ належав до числа найбільш потужних вузлів німецької оборони і неодноразово називався гітлерівцями „непреступним бастионом“. Оглядач лондонського радіо Томас Кадетт підкреслює, що наступ Червоної Армії скеровано проти кріпостей, що зачинають ворота польської рівнини, по якій лежить найкоротший шлях до Берліна. Наступ росіяні скеровано прямо в серце Німеччини, — говорить він.

Німецьке командування розраховувало, що Червона Армія не почне активних операцій. Найближчим часом і обійшло своїм солдатам тишу на східному фронті. Навіть після того, як Червона Армія прорвала укріплення Карельського перешийку і визволила Выборг, німці продовжували писати, що радянське командування обмежиться операціями на Фінській ділянці фронту.

Червона Армія розбила всі розрахунки гітлерівців. Оточення і розгром вітебського угруповання німців передірили успіх дальніших операцій радянських військ. Всю систему німецької оборони в Білорусії було зламано вм'яли і майстерним маневром. Жлобин, Орші, Могилів, Бобруйськ — такі найважливіші опорні пункти, що відкривають перед Червоною Армією широкі перспективи. Гітлерівці втратили тільки в боях біля Вітебська 77 тисяч убитими і полоненими. Навряд чи потрібні наочні докази того, чого варті спроби Геббельса заспокоїти німців запевненнями про цілковиту підготовленість німецького командування.

В тім, фашистський міністр пропаганди все рідше звертається до населення „третьої імперії“. Щотижневі п'ятихвилинні огляди Геббельса зникли зі сторінок газети „Лас Райх“. Присяжний радіоглядач Дітмар всіляко намагається уникати нагадування про становище на радянськони-мецькому фронті. В своєму

останньому огляді він обмежився лише декількома „еластичними“ фразами: „Як і на Атлантичному фронті, на сході теж, очевидно, передбачається чергування часткових наступальних дій“, — скромно зазначає він. Справді немає межі винахідливості гітлерівських брехунів.

Розмах наступу Червоної Армії, його сила і навальність не залишають Дітмару і йому подібним і тні надії на можливість будь-якого „чергування“.

Просування радянських військ на захід — яскрава демонстрація погодженості дій антигітлерівської коаліції проти загального ворога. Повідомлення про взяття військами союзників крупнішого порту і військово-морської бази Шербур збіглося з гресом московських салютів на честь визволення Орші.

Значення визволення Шербурга в жодя переоцінити. Ця подія, безперечно, відіграє величезну роль в усьому ході кампанії в Північній Франції. Оволодіння Шербуром, однією з найглибоководніших і місткіших гаваней Європи, союзники дістають широкую можливість перекидання військ і озброєння на театр воєнних дій. До цього часу масштаби операцій дещо обмежувались тим, що союзники, не маючи жодного порту на узбережжї, могли перекидати людей і техніку лише на дрібних десантних суднах з великою окупацією. Тепер океанські судні і великі військові кораблі зможуть вільно заходити в Шербур, тим більше, що наслідки заорданних німцями руйнувань усуваються з дивовижною швидкістю.

Перехід Шербурга в руки союзників в корні змінює всю стратегічну обстановку на морських підступах до континенту. Контролюючи не тільки північне, але й південне узбережжя Ла-Манш, англо-американські сили неподільно панують в канілі. Німецькі підводні човни і надводні кораблі позбавляються найкоротшого шляху з німецьких вод у Атлантичний океан. Тепер фашистські кораблі, що перебувають в океані і які покищо базуються на порти Біскайської затоки — Брест, Лоріан і Сен-Назер, — відірвані від головних німецьких сил у власних німецьких водах. Навряд ці кораблі рискнуть користуватися іншим шляхом — в обид Англії.

Ліквідація гітлерівських військ в районі Шербурга звільняє значні англо-американські сили. Результати цього позначаються вже тепер. На південній схід від Тіллі-сюр-Селль бронетанкові сили союзників прорвали німецьку оборону. Присуваючись на фронті протягом у 4 милі, війська союзників перерізули магістраль Вілдер-Бокаж-Кан, зайняли місто Турвалль за десять кілометрів від Кам і форсували річку Одон. Прорив, створений танками, значно розширюється. Союзники здійснюють оточення міста Кан.

Німецьке командування, розу-

міючи, яку загрозу створить наддіння Кана для всього правого флангу німецької оборони, всіма силами прагне затримати просування англійських військ. Проте ці спроби зазнають цілковитої невдачі — всі дев'ять танкових контрактів, проведених гітлерівцями за один день, були відбиті.

Боротьба в Нормандії вступила в нову фазу. Плацдарм закріплено союзниками. Тепер всі підстави чекати широкіх наступальних операцій, спрямованих вглиб Франції. Активні дії французьких сил опору під командуванням генерала Кеніга, в тилу гітлерівців всемірно єрприятують успіхові союзників.

Останні повідомлення з Фінляндії остаточно викривають банду фінських правителів, яка досі намагалася замаскувати своє цілковите підкорення злочинним планам Гітлера та його кліки. Гітлерівські холопи, намагаючись одурити втомлений у ході війни фінляндський народ, твердили, що Фінляндія веде „свою відокремлену війну, яка нічого спільного не має з німецькими цілями“. Повага німецьких військ в Хельсінкі свідчить, що фінські правителі остаточно продалися фашистській Німеччині.

Гітлер і його кліка всьому цьому намагаються надати урочистої форми „допомоги“ Фінляндії. Німецький міністр закордонних справ Ріббентроп пригрозив у Хельсінкі і, як пише фашистська преса, „домігся цілковитої згоди у всіх питаннях“ з фінським урядом. На ділі ж німці тепер менш, ніж будь-коли, спроможні допомогти своїм фінським лакеям. Німецькі сили сковані на величезному за протягом радянськони-мецькому фронті, де зазнають однієї поразки за одною. Німці змушені битися проти переважаючих сил союзників у Нормандії. Війська генерала Кессельрінга безладно відступляють в Італії. Німецькі окупаційні війська на Балканах розпорознені. Кожний день приносить нові поразки гітлерівцям. Навряд чи за цих умов німці зможуть надати Істину допомогу своїм збанкрутувалим „союзникам“.

Світова громадська думка по заслугах розцінює злочинну політику фінських правлячих кіл. „Для світогії правителів Фінляндії немає щонайменшого виправдання, — говорить лондонське радіо, — вони вирішили зв'язати долю Фінляндії з долею невольного ворога всіх країн в момент, коли Німеччина відступає на всіх фронтах і коли її остаточний розгром неминучий“.

Державний департамент США опублікував 30 червня ноту про розрив дипломатичних стосунків з Фінляндією, уряд якої, як зазначається в ноті, доведений до ставу „маріонетки нацистської Німеччини“.

А. Бельська.

Повідомлення штабу верховного командування експедиційних сил союзників

ЛОНДОН, 2 липня. (ТАРС). В опублікованому сьогодні рзком Повідомленні штабу експедиційних сил союзників говориться: „Очищення півострова Котантен закінчено. Опір противника на місці Де-ла-Аг припинився рано-вранці 1 липня. На ділянці південніше Тіллі-сюр-Селль противники чинив неодноразові контратаки проти західного флангу передомостого укріплення союзників біля ріки Одон. Союзники міцно тримають свої позиції. Противник зазнає серйозних втрат в людях і танках.“

Несприятлива погода в другій половині дня 1 липня як і першої, обмежувала активність авіації“.

ЛОНДОН, 2 липня. (ТАРС). У вечірньому повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників від 2 липня говориться:

„Передомостове укріплення союзників на ріці Одон тримається міцно, не звважаючи на безперервний тиск противника. Протягом всього дня 1 липня відбувалися запеклі бої, особли-

во на захід від глибокого вступу союзників. У другій половині дня ворог посто-но розпочав контратаки, даремно намагаючись відірвати наш камп біля його основи. Один раз ворогові вдалося дещо виллизтись в нашу лінію, однак цей тимчасовий успіх був енергійно відбитий нашіми, причому противник зазнав тяжких втрат в людях і танках.“

Ворожі частини, які угрупувалися для великої атаки, розсіяні концентрованою вогневою союзної артилерії. Атаки ворожих військ при підтримці невеликих танків продовжували дещо дорожчо коштувати противникові. Виведено з ладу шойменше 40 ворожих танків. Згідно офіційному підрахунку, число полонених з часу висадки першого десанту перевищує зараз 40.000 чоловік. З огляду до півдня операції в повній обмежувалися патрулюванням над районом, зайнятим нашими військами*.

Воєнні дії в Італії

ЛОНДОН, 2 липня. (ТАРС). Штаб військ союзників в Італії повідомляє, що частини американської 5-ої армії форсували на широкому фронті річку Чечіна і продовжували наступати в північному напрямі, обійшовши місто. Війська союзників знову просуналися на захід від Сієни. Частини англійської 8-ої армії, тиснувши противника з району на

північний захід і захід від Трентименського озера, зайняли Тортіа-ді-Сієна, а також Монтетельзо (за 6 миль на північ від Перуджі) і Вальфабріка (на північний схід від Перуджі). В Адриатичному секторі фронту війська союзників форсували в багатьох пунктах річку Падана і зайняли Мічерате і Редзанаті.

Рейтер про окупацію німцями Аляндських островів

ЛОНДОН, 2 липня. (ТАРС). Як передає кореспондент агентства Рейтер з Стокгольма, посилаючись на звичайно добре інформовані джерела,

німці окупували Аляндські острови. В Стокгольмі не отримаво ні офіційного, ні неофіційного підтвердження цього повідомлення.

Турецько-англійські переговори про купівлю Англією всього видобутку турецького хрому

АНКАРА, 28 червня. (ТАРС). В сучасний момент, в Англії відбуваються турецько-англійські переговори, що стосуються ряду технічних питань, зв'язаних з закупкою Англією всього видобутого турецького хрому. Частина хрому, резервована раніш

для Німеччини, повертається на англійських потреб. З передбачених для вивозу з Німеччини в 1943-44 р. р. 180 тис. тонн турецького хрому везено всього близько 30 процентів цієї кількості.

Загальний страйк в Копенгагені

ЛОНДОН. (ТАРС). Агентство Рейтер передє з Стокгольма, що, згідно одержаних там повідомлень, вчора ввечері в Копенгагені почався страйк, який сьогодні став загальним. Як гадають, приводом до виникнення страйку послужив арешт ні-

мцями керівників профспілки Трамвай припинили рух. Тоді фонний зв'язок припинив майже цілком. Майже всі вулиці зачинені. 30 червня здані німецькі солдати зайняли центральний вокзал і товаришів страйку Копенгагена.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН.

Відгуки англійської і американської преси на наступ Червоної Армії

ЛОНДОН, 1 липня. (ТАРС). Всі англійські газети продовжують вмшувати під великими заголовками повідомлення про перемжне просування частин Червоної Армії.

Воєнний оглядач „Дейлі теліграф“ знд Морнінг пост“ пише, що втрати, яких зазнала німецька армія, і швидкість просування радянських військ в доказом того, що Червона Армія прорвала німецький фронт. Німецький фронт в Білорусії розпався так, як ми досі ще не спостерігали протягом цієї війни.

„НЬЮ-ЙОРК“ 30 червня. (ТАРС). Американські газети висловлюють подив з приводу виключної швидкості наступу Червоної Армії.

„Нью-Йорк таймс“ вважає, що, не звважаючи на всі зусилля гітлерівських правителів, перед Німеччиною стоить привид 1918 року. Проте, відмічає газета, щоб досягти перемоги, необхідно напруження всіх сил кожного з союзників, яких чекають ще найтяжчі бої в історії.

За словами оглядача газети „Вашінгтон пост“ Новера,

швидкість ратуву Червоної Армії зовсім незвичайна. Нинішнє становище Німеччини в багаті серйозніше, ніж влітку 1918 року тому, що вона вже зазнала великих втрат, і її територія піддається повітряним нальотам. Німеччина ще сильна, але вона може зазнати краху швидше, ніж чекають.

Газета „Уорлд геральд“, що виходить в Омаху (штат Небраске), заявляє, що наступ Червоної Армії, а також операції англійців і американців — це початок кінця Гітлера.

Після розриву стосунків між США і Фінляндією

ВАШІНГТОН, 2 липня. (ТАРС). Міністерство фінансів США оголосило, що згідно правил, щодо торгових сто-

сунків з ворогом, Фінляндія оголошена ворожою територією. В результаті цього забороняються всі ділові фінан-

сові і комерційні зв'язки з Фінським урядом, його дипломатичними представниками і особами, що живуть у Фінляндії.